Bodem

De bodem is letterlijk en figuurlijk het fundament van de natuur. Planten wortelen in de bodem op zoek naar stevigheid en voeding. Wanneer de bodem verdicht is, bijvoorbeeld doordat er veel op gereden wordt met zwaar materieel, is het voor planten moeilijker om goed in de bodem te wortelen. Dit zorgt ervoor dat planten moeilijk groeien, vatbaar zijn voor extreme weersomstandigheden en een zwakkere afweer hebben tegen ziekten en plagen. Daarom vinden wij het belangrijk om niet met zwaar materieel te werken, en doen we de werkzaamheden zo veel mogelijk met handgereedschap.

Structuur

Doordat de bodem maximaal met rust gelaten wordt, heeft deze kans om te herstellen. Bodemdieren zoals wormen en mollen graven de bodem fysiek open, en ook de brandnetels helpen door met hun dikke wortels de bodem te doorboren. De clusters van zwarte els, die al tientallen jaren in dit gebied aanwezig zijn, voeden de bodem door stikstof uit de atmosfeer in de bodem te stoppen. Deze clusters hebben al een zeer gezonde bodem, en daarom is een groot deel van de nieuwe planten rondom deze clusters geplant. Zo is het in droge zomers duidelijk te zien dat de bodem op deze plekken nog vochtig is, en bij hevige regenval staan hier nooit plassen op de grond.

Bodemleven

Naast de structuur van de bodem, zijn de organismen die in de bodem wonen van essentieel belang voor de gezondheid van het ecosysteem. Zo werken vrijwel alle plantensoorten samen met bacteriën die nutriënten beschikbaar maken voor planten. Veel boomsoorten werken daarnaast ook samen met schimmels, die zich vaak met meerdere planten verbinden. Schimmels kun je zien als handelaren in de bodem. Bomen maken suikers aan en kunnen deze aan de schimmels geven in ruil voor water of voeding. Schimmels werken samen met bomen door zich te verbinden met de wortels, en ‘weven’ zo het ecosysteem ondergronds aan elkaar.

Successie

Pionierssoorten zoals de wilg en zwarte els stellen niet veel eisen aan hun omgeving. Deze soorten zijn niet kieskeurig over de plek waar ze groeien, en groeien over het

algemeen snel, maar leven niet bijzonder lang. Andere soorten, zoals de eik en walnoot stellen veel meer eisen aan hun omgeving. Om van grasland naar bos te gaan, moeten we dus de natuurlijke successie volgen. Daarom planten we eerst de pionierssoorten aan, die de bodem bewerken door de structuur te verbeteren en gezonde bacteriën en schimmels aan te trekken. Enkele jaren later voegen we pas de hoogwaardige voedselgewassen toe aan het systeem.

Beheer

Het Polderbos ziet er niet altijd glad en strak uit. Dat komt omdat we de natuur zo veel mogelijk haar gang laten gaan. We doen minimale ingrepen, die er puur op gericht zijn om hetgeen we aanplanten te laten overleven.

Lichtcompetitie

We maken planten vrij als ze écht overwoekerd raken en geen zonlicht meer krijgen. Maar in de meeste gevallen zijn jonge planten helemaal niet gebouwd om vol in de zon te staan: In de natuur groeien jonge planten op onder een bladerdak van oudere planten.

We merken dat de metershoge brandnetels een heel positief effect hebben in droge zomers: Doordat ze veel schaduw op de bodem werpen, droogt deze veel minder snel uit! Tussen de brandnetels blijft het langer vochtig, en onze aanplant wordt omhoog ‘geduwd’ omdat ze minder goed in de breedte kunnen groeien.

Brandnetels, kleefkruid en distels

Om nog even bij de stekelplanten te blijven: De brandnetel is een van de belangrijkste inheemse waardplanten in Nederland. De plant dient als exclusieve voedselbron voor de rupsen van wel vijftig verschillende dag- en nachtvlinders, waaronder bekende soorten als de atalanta, dagpauwoog, kleine vos, gehakkelde aurelia en het landkaartje. De distels herbergen de rupsen van distelvlinders en zijn een belangrijke bron van nectar voor allerlei insecten, en ook kleefkruid is de waardplant van vele insecten waaronder de kolibrievlinder. Jaarlijks zien we in het voorjaar een grote golf van bladluizen, die we liever niet op onze waardevolle planten hebben. Gelukkig vinden ze brandnetels en distels veel lekkerder dat de meeste planten die wij neerzetten. Daarom zie je rond mei vaak pikzwarte distels, deze worden aangevallen door de bladluizen. Enkele weken later

zie je vaak een grote hoeveelheid lieveheersbeestjes, die de bladluizen op hun beurt weer oppeuzelen.

Water geven

Nee, water geven doen we niet, daar is dit gebied veel te groot voor. Maar door de aanwezige greppels jaarlijks te onderhouden, zien we dat het gebied in zomers geïrrigeerd en in de winter afgewaterd wordt. Naarmate de bodem steeds beter wordt, zal de 'sponswerking' steeds meer toenemen en lange perioden van droogte kunnen overleven.

Broedseizoen

Er broeden veel vogels op het Polderbos, en met name eenden, fazanten en scholeksters doen dit op de grond. Daarom zijn we enorm voorzichtig met werkzaamheden in het broedseizoen. We beperken de ingrepen in het voorjaar daarom tot een minimum, om in de (na)zomer pas op grotere schaal te maaien (met de zeis).

Haardhout

Het Polderbos ontwikkelt van grasland naar bos, en de aanwezige clusters van zwarte els gebruiken we als ruggengraat. Veel aanplant concentreert zich rondom deze clusters omdat de bodem hier al in optimale conditie is. Op termijn wordt het Polderbos een gemengd loofbos met een hoge biodiversiteit, waarbij de focus ligt op vruchtdragende gewassen. Maar ook niet-vruchtdragende gewassen krijgen een plek, omdat ze de biodiversiteit versterken en een rol in het ecosysteem vervullen. Wanneer we zien dat een plant te weinig zonlicht krijgt, kiezen we ervoor om strategisch bomen te verwijderen. Ook dit zien we als oogst.

Oevers

Gezien het Polderbos bíjna een eiland is, heeft het veel oevers. Op de meeste plekken houden we de oevers vrij van beplanting, omdat het voor sportvissers een geliefde locatie is om te ontspannen. En bomen en visdraad gaan niet zo goed samen. De oevers van het Polderbos worden twee keer per jaar gemaaid en worden zo veel mogelijk als natuurvriendelijke oever beheerd.